

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งเสริมความเป็น
อิสระในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นเด็กเล็กในอำเภอ

แม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน

นายวิเชียร ทองคุ้ม

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

อาจารย์ คร. วิรัตน์

ไวยกุล

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ คร. เสริมศรี

ไชยศร

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสิทธิ์

มาลำพอง

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และ พฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โดยรวบรวมข้อมูลจากการไปสัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวนเจ็ดโรงเรียน โรงเรียนละหนึ่งคน คนละ 11 ครั้ง ในช่วงปลายปีการศึกษา 2529 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดกลุ่ม พิจารณาความสอดคล้องและความสัมพันธ์กันของข้อมูล แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในแบบพรรณนา สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

จากพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยจัดประเภทครูได้สามแบบ คือ แบบควบคุมบังคับ แบบปล่อยตามใจชอบ และแบบเสริมสร้างโอกาส ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีพฤติกรรมเป็นแบบควบคุมบังคับสี่คน แบบปล่อยตามใจชอบสองคน และ แบบเสริมสร้างโอกาสหนึ่งคน ครูแต่ละแบบมีพฤติกรรมการสอนที่จัดได้เป็นสองลักษณะ คือ พฤติกรรมการสอนที่มีลักษณะเป็นการเอื้ออำนวย ช่วยเหลือ จูงใจ และเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน

นักเรียนมีอิสระที่จะตอบสนองทางใจก็ได้ อีกลักษณะหนึ่งคือ พฤติกรรมการสอนที่ครู
 แสดงออกเพื่อ ควบคุม บังคับ ท่อค้ำน หรือกำหนดให้นักเรียนตอบสนองตามที่ครู
 ต้องการ ครูแต่ละแบบได้แสดงพฤติกรรมทั้งสองลักษณะในปริมาณที่ต่างกัน คือ ครูแบบ
 ควบคุมบังคับ แสดงพฤติกรรมลักษณะแรกน้อยกว่าลักษณะที่สองมาก ครูแบบปล่อยตาม-
 ใจชอบ แสดงพฤติกรรมทั้งสองลักษณะพอ ๆ กัน ส่วนครูแบบเสริมสร้างโอกาส แสดง
 พฤติกรรมลักษณะแรกมากกว่าลักษณะที่สองมาก ปฏิสัมพันธ์และความรักใคร่ใกล้ชิดกัน
 ระหว่างครูกับนักเรียนจะแปรผันตามปริมาณของพฤติกรรมที่แสดงออก คือ ครูที่แสดง
 พฤติกรรมลักษณะแรกมากเท่าไร ก็จะพบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจะเป็นใน
 ลักษณะที่ดีมากขึ้นเท่านั้น ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูแบบควบคุม-
 บังคับและแบบปล่อยตามใจชอบ จัดกิจกรรมที่มีรูปแบบและวิธีการคล้าย ๆ กันทุกวัน
 ส่วนใหญ่ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติเหมือน ๆ กันทุกคน ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย
 เล่าเรื่องเป็นประจำ มีสื่อวัสดุอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ชั้นน้อย ส่วนครูแบบเสริมสร้าง-
 โอกาส จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการที่สอดคล้องกับ
 สถานการณ์และความสนใจของนักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติเป็นรายบุคคล
 ยึดหยุ่นตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูแบบเสริมสร้างโอกาส ได้จัดบรรยายภาค
 ในชั้นเรียนที่มีลักษณะคล้ายบรรยายภาคในบ้าน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ และยังได้จัด
 สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เสริมการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย
 ซึ่งต่างไปจากครูแบบควบคุมบังคับและแบบปล่อยตามใจชอบที่ไม่ค่อยปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
 บรรยายภาคในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนนัก พฤติกรรมการสอนของ
 ครูแบบเสริมสร้างโอกาส ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ของนักเรียนได้มาก
 กว่าของครูแบบปล่อยตามใจชอบ และของครูแบบควบคุมบังคับ ตามลำดับ

v

**Thesis Title : A Study of Teachers' Instructional Behaviors Which
Promote Learning Autonomy in Pre-Primary School
Children in Maesuai District, Chiang Rai Province**

Author : Mr. Wichain Tongkoom
M.Ed. : Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Lecturer Dr. Wirat Waiyakul	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Sirmsree Chaisorn	Member
Assist. Prof. Prasit Malumpong	Member

Abstract

The purposes of this research were to analyze pre-school class teachers' behaviors, their interaction with children, and their behaviors which promote learning autonomy in the children they taught. Data were collected by interviewing and observing seven pre-school class teachers from the same school cluster in Maesuai district, Chiang Rai province. Each teacher was observed eleven times during the end of the academic year 1986. Obtained data were correlated, categorized, and reported descriptively. The findings could be summarized as follows :

The researcher found three types of teachers : four control type teachers, two laissez-faire type, and one opportunity-facilitator teacher. Each type performed two kinds of behaviors. One kind was helping, motivating, and giving children freedom to act and respond.

The other was restricting and controlling children so that they acted and responded according to teachers' expectations. Control-type teachers performed the first kind of behaviors much less than the second kind. Lessez-faire teachers performed both of behaviors approximately at the same level. The opportunity-facilitator teacher performed the first kind of behaviors much more than the second kind. Positive interaction between teachers and children was found more when teachers performed the first kind of behaviors. Both control-type and lessez-faire type teachers organized similar learning activities everyday. Most were the activities which required all children to do same things. Teachers frequently used "telling" as their teaching method. These teachers used less learning media. The only one opportunity-facilitator teacher found in this research frequently changed her teaching methods. She emphasized children's individual performance and was more flexible to children's interests and learning conditions. Her classroom atmosphere was home-like and always reorganized. She also organized outside-class experiences for children. The opportunity-facilitator teacher's behaviors promoted learning autonomy of children more than those of the other two types of teachers.